

مناسبتی

به مناسبت روز جهانی آگاهی از بیماری فیبرومیالژیا

علایم ابتلا به سندروم دردهای عضلانی و اسکلتی

دکتر حسن محمدی

فلوشیپ و فوق تخصص کنترل و درمان درد

فیبرومیالژیا مجموعه علایم به شکل درد در سراسر بدن است که با اختلال خواب خود را نشان می‌دهد و مهم‌ترین علت آن هیجانانگیز و منفی و اختلالات روان شناختی است. مهم‌ترین عامل برای رفع این بیماری حذف عوامل استرس‌زاست و پس از آن باید اختلال خواب بیمار را درمان کرد. به طور کلی این بیماری در مان ثابتی ندارد و همچنین تشخیص این بیماری سخت است و باید ابتدا عوامل مهم تر را رد کرد و بعد به سمت بیماری فیبرومیالژیا رفت. این بیماری در افرادی ایجاد می‌شود که حرکات مرتب و تکراری در برخی از عضلات و اسکلت بدن دارند به عبارتی حرکات تکرار شونده سبب درد در نقطه‌های ریز می‌گردد و سکوپی در عضله و باعث رسوب کلسیم و ... در آن نقطه خواهد شد.

این بیماری بیشتر در چه افرادی دیده می‌شود؟

افرادی که کارهای طولانی و تکراری انجام می‌دهند مانند تایپیست‌ها و بافنده‌ها، سندروم دردهای عضلانی و اسکلتی در آن‌ها بیشتر است و علایم ابتلا به این سندروم، درد شدید در محدوده عضله و محدودیت حرکت در طول عضله همچنین احساس درد تیر کشنده است همچنین گاهی علایم درد عصبی هم ممکن است بروز پیدا کند در حالی که اثری از درگیری عصبی نیست.

در مان

در مان این بیماری از طریق تغییر وضعیت فیزیکی بدن، ورزش، تزریق در نقطه مد نظر و فیزیوتراپی انجام می‌شود و هم‌اکنون این بیماری به دلیل سبک زندگی که اصولاً تحرک کم است و افراد حرکات تکرار شونده دارند و تقریباً پشت میز نشین هستند بیشتر از گذشته شده است البته با در مان به موقع و تغییر سبک زندگی می‌توان با آن مقابله کرد.

شماره پیامک زندگى سلام

۲۰۰۹۹۹

داده تصویری

باید ها و نباید های تزریق واکسن کرونا

افرادی که تازه بهبود پیدا کرده اند یا علایم کرونا دارند نباید در تزریق واکسن عجله کنند و شرایط خود را باید با پزشک در میان بگذارند

«دکتر فهیمه محمودی»، مسئول بیماری‌های واکسیناسیون در مرکز بهداشت شمال تهران به خبرنگار زندگی سلام چنین می‌گوید:

● بانوان باردار و شیرده و تزریق واکسن

«برنامه وزارت بهداشت این است که بر اساس سند ملی واکسیناسیون کرونا و زمان بندی پیش برود. تاکنون فاز اول تقریباً تمام شده است و مادر باردار یا شیرده شاغل بر اساس محل خدمت در کادر بهداشت و درمان می‌تواند واکسن دریافت کرده باشد نوع واکسنی که برای این گروه تزریق می‌شود آستراناکاست. فاز اول تزریق واکسن برای متولدان ۱۳۲۰ و قبل از آن است که طبیعتاً این گروه در سن باروری قرار ندارند و شروع تزریق واکسن برای افراد در سن باروری تیریا در مادران پیش بینی می‌شود و بر خلاف این که برای دریافت واکسن سرخک گفته شده است که خانم باید تا یک ماه باردار نشود، واکسن کرونا منعی برای بارداری وجود ندارد.»

● بیماران خاص و تزریق واکسن

وی درباره تزریق واکسن به بیماران سرطانی و کسانی که شیمی درمانی شده اند چنین می‌گوید: «بیماران خاص گروه بزرگی از بیماران با تنوع بیماری زیاد را شامل می‌شوند که همه افراد در گروه اولویت دار تعریف نشده اند مگر کسانی که سیستم ایمنی ضعیفی دارند یا ممکن است بیماری‌شان کشنده باشد. کسانی که ظرف شش ماه گذشته شیمی درمانی، رادیوتراپی یا پیوند شده اند و سیستم ایمنی ضعیفی دارند در اولویت دریافت واکسن قرار دارند اما کسی که در سال‌های گذشته بدخیمی داشته و در مان شده و بهبود یافته است در گروه اولویت دار قرار نمی‌گیرد.»

● مدت زمان ایمنی بخشی واکسیناسیون

«نکته‌ای که باید به آن اشاره کنم این است که کسانی که کرونا گرفته اند ممکن است دوباره هم بیماری را

بگیرند. این افراد تا شش ماه از بیماری مصون هستند اما این موضوع قطعیت ندارد اما افرادی را داشته‌ایم که دو ماه بعد از ابتلا دوباره بیمار شده اند. به طور معمول انتظار داریم کسانی هم که واکسن می‌زنند تا شش ماه مصون بمانند.»

● ابتلا به بیماری روز دن واکسن

دکتر محمودی می‌افزاید: «افرادی که کرونا گرفته اند، می‌توانند چهار هفته بعد از ابتلا واکسن را دریافت کنند و ممنوعیتی در این باره وجود ندارد اما لازم است این نکته را یادآوری کنم افرادی که بیماری کرونا گرفته اند و در نوبت تزریق واکسن هستند بهتر است با نظر پزشک متخصص خود و مدتی بعد از بهبودی برای تزریق اقدام کنند. این توصیه به این دلیل است که بدن این افراد مصونیت پیدا کرده است و از طرفی محدودیت منابع واکسن باعث می‌شود ما مجبور شویم افراد در معرض خطر را در اولویت دریافت قرار دهیم. چه بسا اگر واکسن به اندازه کافی بود، تزریق واکسن را برای همه شروع می‌کردیم. توصیه‌ای که برای مردم عزیز مان دارم این است که صبوری کنند، همه افراد جامعه باید واکسینه شوند اما بر اساس اولیوی که وزارت بهداشت اعلام کرده است.»

● توقیق زمان واکسن زدن

«توصیه اصلی ما این است که اگر کسی بیمار است و علایم بالینی دارد، برای تزریق واکسن مراجعه نکند یا در زمان مراجعه همکاران ما را مطلع کند. فرد ممکن است مبتلا باشد یا در دوره کمون بیماری باشد یا بیماری با علایم خفیف داشته باشد. بنابراین توصیه می‌کنیم اگر کسانی در اطرافیان خود فرد مبتلا با علایم بالینی تب دارند یا در حال دارند برای تزریق واکسن عجله نکنند. این موضوع به دلیل بحث همزمانی بیماری و زدن واکسن پیش می‌آید یعنی کسی که کرونا دارد با زدن واکسن علایم بیماری اش تشدید نمی‌شود و هیچ منبع علمی

پزشکی

تزریق واکسن بیماری کرونا مر حله به مر حله

پیش می‌رود و افراد جامعه بر اساس اولویت مشخص شده وزارت بهداشت برای زدن واکسن فراخوان می‌شوند. اما برای این که تزریق واکسن بیشترین ایمنی را ایجاد کند و برای فرد دریافت کننده کمترین عوارض را داشته باشد یکی از متخصصان مرکز بهداشت توضیحاتی را داده است که در ادامه می‌آوریم:

آن را تایید نمی‌کند، بلکه در همزمانی، بیماری روند خود را طی می‌کند و واکسن زدن در این شرایط برای فرد فایده‌ای ندارد.»

● چه نکاتی را باید با مسئول واکسیناسیون در میان بگذاریم

«اگر بیماری تب دار حاد دارید، هنگام تزریق واکسن با مسئول بهداشت این موضوع را در میان بگذارید و تا زمان بهبودی صبر کنید یا اگر بیماری خاص دارید و به خصوص داروی خاص مصرف می‌کنید که سیستم ایمنی را ضعیف می‌کند به کارکنان درمانی اطلاع دهید.»

● عوارض واکسن

وی درباره حساسیت شدید به تزریق واکسن می‌افزاید: «شدیدترین نوع حساسیت به واکسن «آنافیلاکسی» است که فرد دچار شوک می‌شود و چون برای اولین بار است که این نوع واکسن را دریافت می‌کنند نمی‌توانیم پیش بینی عکس العمل وی را داشته باشیم اما پزشک مستقر در مرکز درمانی به موقع عوارض را کنترل می‌کند و به طور طبیعی فردی که دچار شوک شده است نوبت دوم واکسن را دریافت نمی‌کند. اگر بعد از تزریق واکسن دچار تب، درد بدن، سردرد و علایم گوارشی شدید، نگران نباشید این علایم ۲۴ تا ۴۸ ساعت طول می‌کشد و سپس از بین می‌رود. این عوارض را به مرکز بهداشت گزارش کنید تا ما هم در پرتال وزارت بهداشت ثبت کنیم.»

● احتمال لخته شدن خون

«تنها احتمال لخته شدن خون در یک نوع واکسن یعنی آسترانکا (سوئدی و کره‌ای) آن هم در برخی کشورها و در بعضی گروه‌های سنی (زیر ۲۰ سال) گزارش شده و در گروه سنی ۵۵ سال به بالا این عارضه دیده نشده و عارضه‌ای نادر است و چه بسا منافع تزریق واکسن به مضرات آن می‌ارزد.»

زیبایی

لوسیون خانگی باروغن نارگیل

مهسا کسنوی
خبرنگار

خشک بودن دست‌ها و پاها در هر فصلی یکی از مشکلات خانم‌هاست. معمولاً اغلب خانم‌ها این مشکل را با زدن لوسیون به بدن‌شان حل می‌کنند. اما آیا تا به حال به ذهن‌تان رسیده به جای لوسیون‌های صنعتی و موجود در بازار، از مواد خانگی داخل خانه کمک بگیرید و برای نرم شدن دست‌ها و پاهای‌تان لوسیون طبیعی بسازید. در ادامه به شما طرز تهیه لوسیون خانگی با استفاده از روغن نارگیل را خواهیم گفت. برای درست کردن لوسیون خانگی شما فقط به دو ماده اصلی نیاز دارید.

● روغن نارگیل و قرص ویتامین E

روغن نارگیل از آن موادی است که در خانه هر خانمی که به پوست و موی خود اهمیت می‌دهد پیدا می‌شود. فواید این روغن را برای رشد موی لطافت و نرمی پوست برای همه‌زنان واضح و روشن است. بنابراین از این روغن برای ساخت لوسیون خانگی استفاده می‌کنیم.

● روش تهیه

یک فنجان روغن نارگیل را با یک قاشق چای‌خوری ویتامین E (محتوی چند عدد کپسول ترکیب و به مدت چند دقیقه با همزن برقی مخلوط کنید تا شکل قوام‌دار، صاف و یک‌دستی به خودش بگیرد. شما می‌توانید برای داشتن بوی بهتر لوسیون، کمی عصاره یاروغن استو قدوس را در آخر به آن اضافه کنید.

تغذیه

۳ ماده غذایی برای کاهش استرس

مواد غذایی مفید و ضد استرسی وجود دارد که حضورشان در رژیم‌روانه به کاهش استرس کمک زیادی می‌کند. در این مطلب، سه ماده غذایی مسکن استرس به شما معرفی می‌شود:

۱) سیر

سیر از جمله مواد غذایی سرشار از ترکیبات گوگردی است. مصرف این ماده شگفت‌انگیز و قرار دادن آن در رژیم غذایی باعث افزایش سطح گلوکوتائین می‌شود. این آنتی‌اکسیدان بخشی از نخستین خط دفاعی بدن در مقابل استرس است.

۲) تخم مرغ

تخم مرغ به دلیل دارا بودن میزان بالای مواد مغذی، اغلب به عنوان یک مولتی‌ویتامین طبیعی شناخته می‌شود. مواد غذایی موجود در تخم مرغ شامل ویتامین‌ها، مواد معدنی، اسیدهای آمینه و آنتی‌اکسیدان‌ها هستند. قرار گرفتن تمامی این مواد غذایی در کنار هم به کاهش سطح استرس بدن بسیار کمک می‌کند. تخم مرغ سرشار از کولین است. کولین تنها در برخی از مواد غذایی یافت می‌شود. این ماده نقش مهمی در افزایش سلامت مغز و محافظت بدن در برابر استرس دارد.

۴) دانه آفتابگردان

دانه گیاه آفتابگردان، منبع غنی ویتامین E است. این ویتامین محلول در چربی، به عنوان یک آنتی‌اکسیدان قوی عمل می‌کند که در سلامت روان و کاهش استرس بسیار مؤثر است. در مقابل، مصرف کم این ماده غذایی منجر به تغییر خلق و خو و افسردگی می‌شود. دانه آفتابگردان دارای مواد غذایی دیگری هم هست که به کاهش اضطراب و استرس بسیار کمک می‌کند. این ماده غذایی شامل منیزیم، منگنز، روی، مس و ویتامین‌های گروه B است.

سلامت

۶ دلیل برای این که چرا باید روزانه خرما بخوریم؟

۱- کاهش کلسترول خون

خرما فاقد کلسترول و حاوی چربی بسیار کمی است. این میوه شیرین می‌تواند به شمارد کنترل سطح کلسترول خون کمک کند.

۲- غنی از پروتئین

خرما غنی از پروتئین است و می‌تواند نیاز شما به این ماده را برطرف کند.

۳- منبع غنی از ویتامین‌ها

خرما سرشار از ویتامین‌هایی مانند B1، B2، B3، B5 و همچنین A است. اگر هر روز چند عدد خرما میل کنید، دیگر مجبور به مصرف مکمل‌های ویتامین نخواهید بود.

۴- غنی از آهن

خرما جدا از فلزات که دندان‌های شما را سالم نگه می‌دارد، حاوی آهن هم هست و برای کسانی که از کمبود آهن رنج می‌برند بسیار توصیه می‌شود.

۵- بهبود هضم غذا

خرما برای هضم غذا بسیار مفید است. اگر چند عدد خرما را در آب خیس و روزانه مصرف کنید، سیستم هاضمه شما عملکرد بهتری خواهد داشت.

۶- شادابی و سلامت پوست

خرما پوست شمارا شاداب می‌کند. ویتامین‌های C و D روی قابلیت ارتجاعی پوست اثر می‌گذارد.

غذای اصلی

کباب گوشت و بلغور، کبابی سرشار از فیبر

- فلفل سیاه - یک چهارم قاشق چای‌خوری
- گوشت (چرخ کرده) - ۲۵۰ گرم
- بلغور گندم - نصف پیمانه
- روغن - به میزان لازم
- آویشن و دارچین - به میزان لازم

- پیاز (رنده شده) - یک عدد
- سیر (رنده شده) - ۲ عدد
- تخم مرغ - یک عدد
- پاپریکا - یک چهارم قاشق چای‌خوری
- زردچوبه - یک قاشق چای‌خوری
- نمک - یک قاشق چای‌خوری

● خواص بلغور

بلغور چربی کمی دارد و دارای مقدار زیادی مواد معدنی مانند منگنز، منیزیم و آهن است، ضمن این که منبع خوبی از پروتئین‌های گیاهی است. علاوه بر این بلغور فیبر مورد نیاز در رژیم غذایی را به مقدار زیادی تامین می‌کند که برای سلامت قلب و گوارش لازم است؛ با مصرف یک پیمانه بلغور، بیش از ۲۵ درصد نیاز روزانه شما به فیبر تامین می‌شود.

۱- تمام مواد را با گوشت و بلغور مخلوط کنید و مواد آماده شده را برای ۱۰ دقیقه داخل فریزر قرار دهید، در این مدت گوشت یخ نمی‌زند. ۲- گوشت را به صورت کوفته‌هایی درآورید و به سیخ‌های کوچک کباب بگیرید. ماهیتابه را چرب کنید و کباب‌ها را در آن قرار دهید تا کمی سرخ شود. ۳- می‌توانید فرار از قبل گرم و قسمت گریل را روشن کنید و کباب‌ها را در قسمت پایین فر به مدت ۵ تا ۱۰ دقیقه قرار دهید. (در صورت تمایل)